

---

2. PROHIBICJA NARKOTYKOWA

O EKONOMII I GOSPODARCE INACZEJ, DR MATEUSZ BENEDYK

O EKONOMII I GOSPODARCE INACZEJ

Dostęp do prezentacji z wykładu:

<http://bitly.pl/W9NkC>

PROHIBICJA NARKOTYKOWA

- Interwencja w rynek – definicja, typologia, efekty
- Wpływ prohibicji na rynek
- Dodatkowe efekty prohibicji na przykładzie narkotyków
- Jakie byłyby ekonomiczne skutki liberalizacji polityki narkotykowej?

INTERWENCJA W RYNEK

- ❑ Interwencja to wprowadzenie agresywnej siły fizycznej do społeczeństwa; oznacza to zastąpienie dobrowolnych działań przymusem.
- ❑ Siła fizyczna może być użyta, ale wystarczy też groźba jej użycia
- ❑ Nie każde użycie siły fizycznej jest agresją
- ❑ Przykłady działań agresywnych: kradzież, gwałt, podatki, pobór do wojska
- ❑ Nie oceniamy konieczności stosowania agresji – analizujemy tylko jej ekonomiczne skutki

TYPOLOGIA INTERWENCJI

- ❑ Interwenient (którego można nazwać również „napastnikiem” albo „agresorem”) to osoba albo grupa inicjująca siłową interwencję
- ❑ Interwencja autystyczna - interwenient ogranicza możliwość dysponowania przez poddanego swoją własnością w sytuacji, gdy nie jest dokonywana wymiana z kimś innym
- ❑ Interwencja dwustronna - interwenient wymusza wymianę między sobą samym i indywidualnym poddanym albo zmusić poddanego do wręczenia mu „daru”
- ❑ Interwencja trójstronna - napastnik wymusza wymianę między parą poddanych albo takiej wymiany zakazać

TYPOLOGIA INTERWENCJI - PRZYKŁADY

- ❑ Interwencja autystyczna – zakaz kultu religijnego, zakaz spożywania konkretnych substancji, regulacje przestrzenne, ograniczenia wolności słowa
- ❑ Interwencja dwustronna – podatki, subsydia, pobór do wojska
- ❑ Interwencja trójstronna – zakaz handlu w niedzielę, ceny maksymalne, prawo pracy

EFEKTY INTERWENCJI PAŃSTWA W RYNEK

- ❑ Efektem interwencji będzie zmiana wzoru alokacji zasobów i produkcji dóbr w społeczeństwie, co będzie oznaczać spadek dobrobytu
- ❑ Dobrobyt – osiąganie celów stojących najwyżej w skali wartości działającego człowieka; czysto techniczna definicja, nie wartościujemy, czy te cele są właściwe
- ❑ Gospodarka rynkowa (poszanowanie praw własności i jej swobodnych wymian) maksymalizuje tak rozumiany dobrobyt dzięki przedsiębiorczości, konkurencji i kalkulacji ekonomicznej
- ❑ Czy wkraczamy tu na ścieżki ekonomii normatywnej, czy dalej uprawiamy ekonomię pozytywną

PROHIBICJA

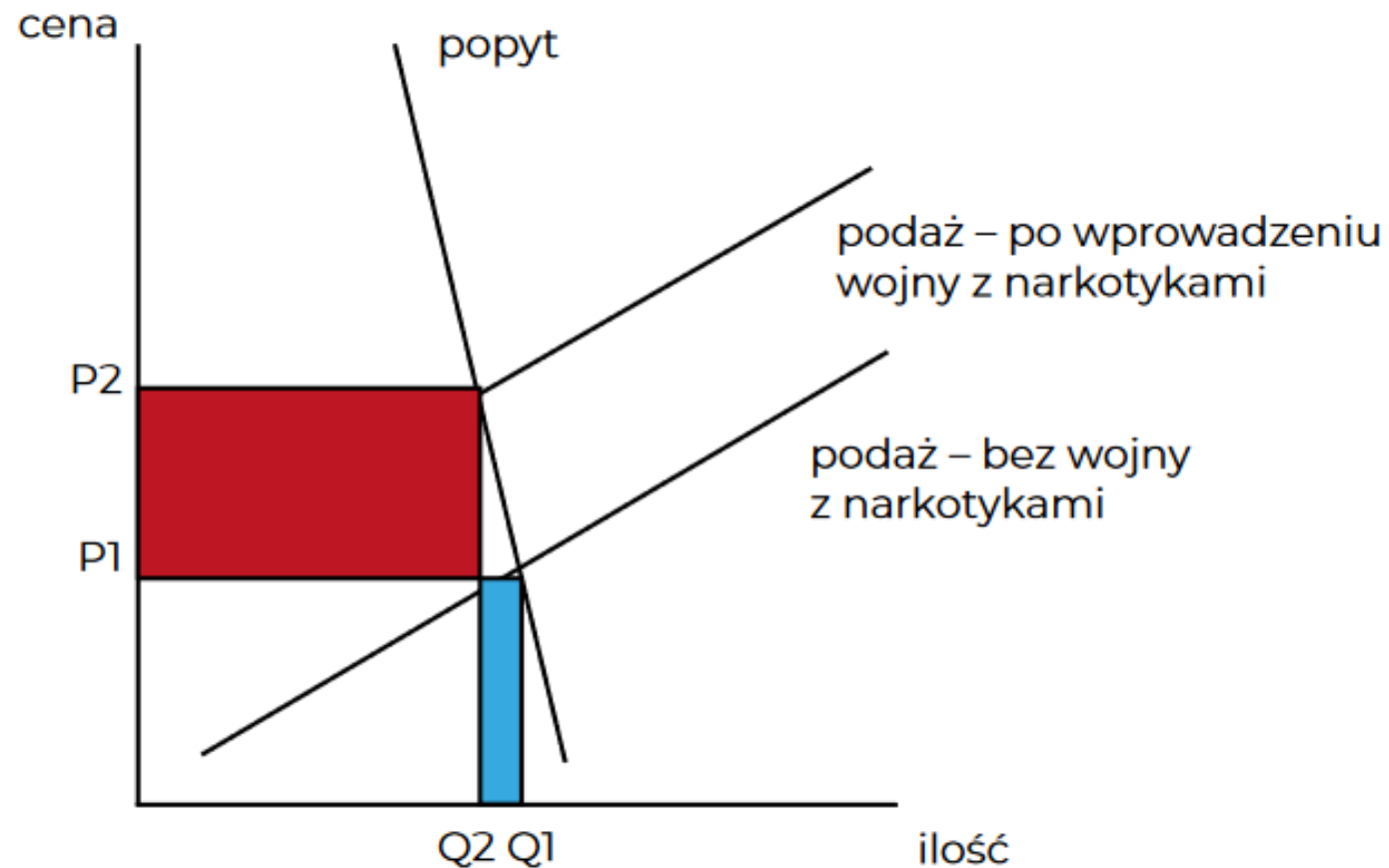
- ❑ Prohibicja to przykład interwencji trójstronnej lub autystycznej. W jej ramach zakazuje się handlu określonymi dobrami (i. trójstronna) lub posiadania jakiegoś dobra nawet na własny użytek (i. autystyczna)

WPŁYW PROHIBICJI NA RYNEK

Wykres 1: Ekonomia prohibicji narkotykowej

Rynek nielegalnych narkotyków

DODATKOWE EFEKTY PROHIBICJI NA PRZYKŁADZIE NARKOTYKÓW

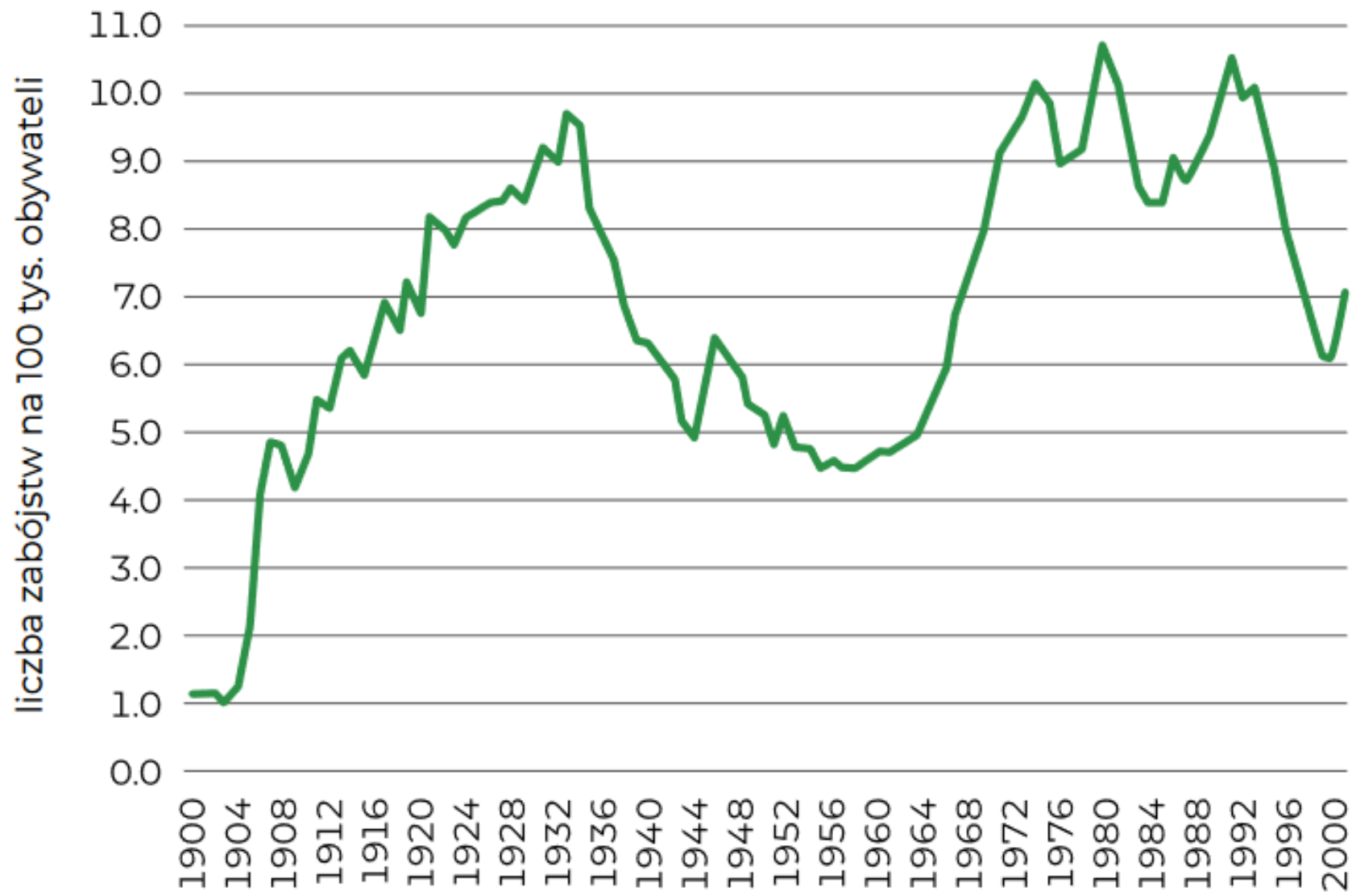
1. Wzrost mocy narkotyków
2. Ograniczenie dostępność przedmiotów używanych w połączeniu z narkotykami
3. Spadek jakości produktów
4. Wzrost przestępczości
5. „Eksport” przemocy do innych krajów
6. Brutalizacja i militaryzacja sił policyjnych
7. Ogromny wzrost liczby więźniów
8. Znaczne koszty finansowe i alternatywne

Wykres 2: Współczynnik zgonów z powodu przedawkowań narkotyków w USA na 100 tys. osób w latach 1968-2018

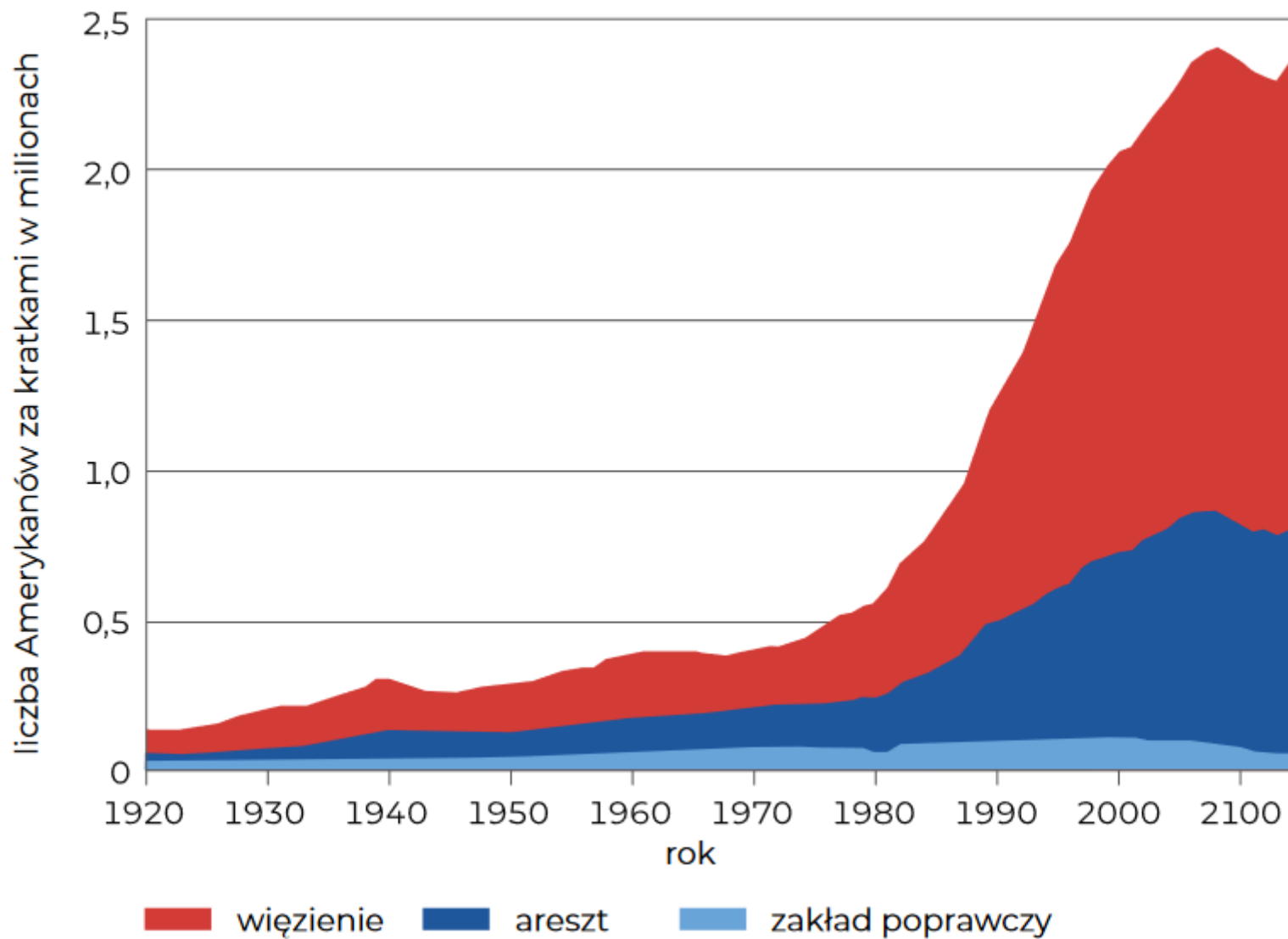
Źródło: Opracowanie własne na podstawie CDC Wonder at the Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Health Statistics, za: Wikipedia.w

Współczynnik zabójstw w USA w latach 1900-2002

Źródło: wikiwand.com

Liczba Amerykanów za kratkami w latach 1920-2014

Źródło: Wikipedia

SKUTKI LIBERALIZACJI POLITYKI NARKOTYKOWEJ

- Spadek premii za ryzyko – wyższa podaż, niższe ceny
- Chociaż popyt jest zapewne nieelastyczny, to sprzedana ilość zapewne lekko wzrośnie
- Stopniowe odwracanie dodatkowych efektów prohibicji: np. słabsze narkotyki o wyższej jakości, mniejsza przestępczość etc.

SKUTKI LIBERALIZACJI POLITYKI NARKOTYKOWEJ

- Portugalia: dekryminalizacja (nie legalizacja) narkotyków w 2001 r.
- spadek liczby zakażeń wirusem HIV i wirusem zapalenia wątroby
- spadek zgonów spowodowanych przedawkowaniem
- spadek przestępczości związanej z narkotykami i liczby osadzonych w więzieniach

SK

Dekryminalizacja narkotyków w Portugalii – wtedy i teraz

Kluczowe zmiany od dekryminalizacji narkotyków w Portugalii w 2001 r.

Liczba zgonów z przedawkowania

1999 369

2016 30

Nowe przypadki zarażenia wirusem HIV w wyniku dożylnego przyjmowania narkotyków

2000 907

2017 18

Liczba obywateli pozbawionych wolności za przestępstwa związane z narkotykami

1999 3,863

2017 1,140

Sources: TheLancet, drugpolicy.org, EMCDDA, VHPA

Zgody w Europie w 2017 spowodowane używaniem narkotyków na milion osób w wieku 15-64

